

Verslag concept

Commissie Economie, Energie en Bestuur

Datum	:	21 november 2016
Commissievoorzitter	:	dhr. S. van Berkum
Commissiegriffier	:	Mw. M. de Zwart
Telefoonnummer/e-mail	:	023-5143756/zwartm@noord-holland.nl

Aanwezig:		
Commissievoorzitter		dhr. S. van Berkum
Commissiegriffier		mw. M. de Zwart
Leden van de commissie	VVD	mw. F.M. Lagerveld, dhr. M.R.F. Wieseahn
	D66	dhr. W. Bakker, dhr. T. Buijtendorp,
	PvdA	mw. S. Klaassen, dhr. F.K. de Groot
	PVV	mw. Doevendans, dhr. N. Papineau Salm,
	SP	dhr. A. Tekin
	CDA	mw. I. Bezaan
	GroenLinks	dhr. J.M. Bruggeman, mw. E. de Groot,
	PvdD	dhr. R. Sint
	50PLUS	mw. J.G. Haagsma, mw. H. Keur
	CU/SGP	mw. R.P.M. Kocken, dhr. A. Hietbrink
	ONH	dhr. L. van Raan
Gedeputeerden		mw. O. de Meij, dhr. G.J. Pieterman
Notulist		dhr. M. Klein
Afwezig met bericht		dhr. B.I.M. Bouberg Wilson
		dhr. J. Bond, dhr. J. van der Hoek
		Verslagbureau Moneypenny/mw. E. Gieselaar
		dhr. Remkes, dhr. Van Liere (PvdD), mw.
		Boelhouwer (SP), mw. Bezaan (PVV)

Agenda

1. Opening en mededelingen
2. Vaststellen agenda, verslag van de vorige vergadering, lange termijnagenda en moties- en toezeggingenlijsten
3. Inloophalfuur
4. A-agenda Economie, Toerisme en Recreatie, Recreatieschappen, Internationale Marketing en Acquisitie, Sponsoring en Subsidies Algemeen
 - 4.a.1 Initiatiefvoorstel 'Op weg naar een duurzaam evenementen- en festivalbeleid' van de SP
 - 4.a.2 Brief GS inz. Notitie modernisering recreatieschappen en initiatiefvoorstel
 - 4.a.3 Recreatieschappen: bespreknotitie recreatieschappen van de PvdA
5. B-agenda Economie, Toerisme en Recreatie, Recreatieschappen, Internationale Marketing en Acquisitie, Sponsoring en Subsidies Algemeen

Pagina 2

- 5.a. Economie: Brief GS inz. afdoening motie 50 PS 3 oktober 2016 inzake veiligheidssituatie Petten
- 5 5.b. Economie: discussienota HIRB van SP en 50PLUS
- 6. Rondvraag portefeuille dhr. Bond
- 7. A-agenda Energie, Duurzaamheid, Circulaire Economie, Bestuur, Culturele Infrastructuur, Inkoop en Archieven
- 10 7.a. Voordracht Kadernotitie circulaire economie
- 8. B-agenda Energie, Duurzaamheid, Circulaire Economie, Bestuur, Culturele Infrastructuur, Inkoop en Archieven
- 15 8.a. Duurzame energie: voorstel GS inz. CO2 monitoring
- 9. Rondvraag portefeuille dhr. Van der Hoek
- 20 10. Sluiting

25

30

Agenda

35 **1. Opening en mededelingen**

De **voorzitter** opent de vergadering om 18.15 uur en heet alle aanwezigen van harte welkom. Vanwege de rechtstreekse uitzending van deze commissievergadering wordt er vergaderd in de Statenzaal. Mevrouw Gieselaar notuleert vandaag voor het laatst de vergadering. De
40 voorzitter bedankt haar hartelijk voor haar inzet in de afgelopen zes jaar en overhandigt een bos bloemen. Berichten van verhindering zijn ontvangen van de heer Remkes, de heer Van Liere (PvdD), mevrouw Bezaan (PVV) en mevrouw Boelhouwer (SP). Mevrouw Klaassen komt iets later. De voorzitter meldt de spreektijden van de fracties. De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

45 *Mededelingen*

Mevrouw **De Meij** (50plus) verzoekt om ook het woord te mogen voeren bij agendapunten waar zijn geen woordvoerder is. De commissie gaat hiermee akkoord.

50 De **voorzitter** meldt dat gedeputeerde Bond de onderwerpen onderwijs, arbeidsmarkt en recreatieschappen voor zijn rekening neemt.

55 **2. Vaststellen agenda, verslag van de vergadering van 24 oktober 2016, lange termijnagenda en moties- en toezeggingenlijsten**

Verslag vorige vergadering 24 oktober 2016
Er zijn geen aanvullende opmerkingen. Het verslag van 24 oktober 2016 wordt ongewijzigd
60 vastgesteld.

Lange termijnagenda
Er zijn geen aanvullende opmerkingen.

Moties- en toezeggingenlijsten
65 Er zijn geen aanvullende opmerkingen.

3. Inloophalfuur

70 De **voorzitter** meldt dat de heer Ligthart zich heeft aangemeld als spreker over het nationaal archief.

De heer **Ligthart** geeft een historische uiteenzetting van een aantal correcties die doorgevoerd moeten worden in de geschiedenis zoals die is vastgelegd. Hier heeft hij zijn boek aan gewijd. In het provinciale archief zijn inlegvellen nodig, met name in de jaarboeken
75 van het Genootschap Historisch West-Friesland, om een stukje West-Friese geschiedenis te corrigeren. Hij overhandigt de voorzitter een exemplaar van zijn boek.

De heer **Wieseahn** (VVD) vraagt om een toelichting op de onderzoekswaarde en vraagt welke instelling zijn bevindingen onderbouwt.

80 De heer **Ligthart** heeft uitgebreid onderzoek gedaan in Nederland, in het buitenland en in het archief van de provincie Noord-Holland en de gemeente Hoorn. Over deze periode zijn nauwelijks geschreven berichten bewaard gebleven. Het onderzoek is nog in studie bij historische verenigingen die zich bezighouden met de Noord-Hollandse en West-Friese geschiedenis. Daar heeft hij nog geen reactie van ontvangen.

De heer **Sint** (SP) vraagt hoe lang het onderzoek heeft geduurd en of de gecorrigeerde versie van de geschiedenis aanvaard wordt als de enig juiste.

90 De heer **Ligthart** is hier vanaf 2008 intensief mee bezig geweest.

Mevrouw **De Meij** (50plus) vraagt of PS nog iets kunnen betekenen wanneer de correctie niet goed wordt doorgevoerd.

- 95 De heer **Ligthart** meldt dat de provincie hier aandacht aan kan besteden in de nieuwsberichten en persberichten, zodat er meer bekendheid ontstaat.
- 100 4. **A-agenda Economie, Toerisme en Recreatie, Recreatieschappen, Internationale Marketing en Acquisitie, Sponsoring en Subsidies Algemeen**
- 4.a.1 **Initiatiefvoorstel 'Op weg naar een duurzaam evenementen- en festivalbeleid' van de SP**
- 4.a.2 **Brief GS inz. Notitie modernisering recreatieschappen en initiatiefvoorstel**
- 105 4.a.3 **Recreatieschappen: bespreeknotitie recreatieschappen van de PvdA.**
- De **voorzitter** meldt dat deze agendapunten gezamenlijk worden behandeld. Er hebben zich twee sprekers gemeld.
- 110 Mevrouw **Van Dongen** en mevrouw **Geurts** zijn al 2,5 jaar bezig met de Ouderkerkerplas, een relatief klein natuurgebied, dat steeds meer onder druk komt te staan wat betreft groen en rust, omdat er steeds meer dansfeesten en festivals worden georganiseerd. Men wil nu zelfs Cirque du Soleil toegang gaan verlenen. De bewoners gingen ervan uit dat dergelijke grote evenementen niet toegestaan zouden worden in een natuurgebied, maar dat is blijkbaar wel mogelijk. Er wordt zelfs een groot oppervlak geasfalteerd en verhard voor het accommoderen
- 115 van Cirque du Soleil, zonder dat zelfs de bodem wordt onderzocht. Er heeft enkel een visuele schouw plaatsgevonden, maar dat lijkt absoluut onvoldoende te zijn om te beoordelen wat de ondergrondse gevolgen zijn van de aanwezigheid van duizenden mensen en vrachtwagens die hier rijden. Eventuele schade die ontstaat, is onomkeerbaar. De SP heeft hierover vragen gesteld en uit de antwoorden van GS blijkt dat deze activiteiten wel worden toegestaan. Zij vragen zich af hoe dit mogelijk is in een recreatiegebied binnen NNN. Zij hebben ervaren dat zij met hun vragen tegen een muur van bureaucratie oplopen en het is voor de burger onbegrijpelijk bij welke instantie men terecht kan, bij het groengebied, de gemeente of de provincie? Zij hopen dat het initiatiefvoorstel van de SP wordt aangenomen, zodat er meer duidelijkheid komt over wat wel en niet is toegestaan in de natuur. De vraag is, hoe wordt concreet getoetst hoe de natuurwaarden beschermd worden en hoe en door wie worden deze
- 120 natuurwaarden bepaald?
- De heer **Papineau Salm** (PvdA) merkt op dat NNN heel scherp begrensd is. Gaat het wellicht om een recreatiegebied waarin stukjes NNN liggen?
- 130 Mevrouw **Van Dongen** meent dat het betreffende gebied volledig binnen NNN valt. Het is een recreatiegebied waarvoor in het bestemmingsplan van de gemeente extensieve recreatie is toegestaan.
- 135 De heer **Sint** (SP) vraagt met wie men contact heeft gezocht en waar men in de procedure is vastgelopen.
- Mevrouw **Van Dongen** heeft met heel veel partijen contact gezocht, maar zij wordt van het kastje naar de muur gestuurd. Er zijn talloze websites beschikbaar en op goed geluk heeft zij
- 140 een aantal mensen van de provincie aangeschreven. Alleen de SP en GL hebben hierop gereageerd.
- Mevrouw **Keur** (CDA) meent dat de gemeenteraad van Ouderkerk aan de Amstel het college heeft opgedragen onderzoek te doen naar het faciliteren van Cirque du Soleil, want de gemeente moet hiervoor een vergunning afgeven. Zij meent dat de meerderheid van de gemeenteraad hier tegenstander van is.
- 145 Mevrouw **Van Dongen** staat ook in contact met de gemeenteraad van Ouderkerk aan de Amstel. In het voorstel van B&W staat Cirque du Soleil vermeld, maar er moet inderdaad nog een besluit over genomen worden.
- 150 Mevrouw **Keur** (CDA) meldt dat het college onderzoek doet en er wordt zorgvuldig naar de mogelijkheden gekeken. Ten aanzien van de vragen over Cirque du Soleil verwijst zij de sprekers daarom terug naar de gemeente.
- 155

Mevrouw **Van Dongen** meldt dat dit nou juist het probleem is. Een burger weet niet waar zij aan kan kloppen voor dit soort zaken. Daarom spreekt zij vanavond in de commissie in, want de provincie gaat over het NNN.

160 De heer **Wieseahn** (VVD) is het ermee eens dat er op veel plaatsen informatie opgehaald moet worden. Hij vraagt waar de concrete zorg op gericht is, zijn er al concrete evenementen geweest die natuurschade hebben veroorzaakt of gaat dit mogelijk in de toekomst spelen? Spreken de dames op persoonlijke titel in of namens een groep mensen?

165 Mevrouw **Van Dongen** spreekt op persoonlijke titel, hoewel er veel mensen verontrust zijn. Zij meldt dat B&W onderzoek heeft gedaan naar het draagvlak voor grote evenementen. 64% van de response was tegenstander van grote evenementen, zoals Cirque du Soleil. Daarnaast is een klankbordgroep actief geweest die ook tegenstander was. Als voorbeeld wordt genoemd dat er eerder een mudrace is georganiseerd, die niet volgens het boekje is gegaan. Een
170 verontruste burger die ziet dat er bomen worden gekapt en sloten uitgegraven, weet niet waar dat gemeld kan worden. Er gebeurt ook weinig met meldingen, want er vindt geen enkele terugkoppeling plaats.

Mevrouw **De Groot** (SP) krijgt als indiener van het initiatiefvoorstel het woord. Zij is blij met de
175 brief van GS van negen kantjes in reactie op het initiatiefvoorstel. In de meeste gevallen geven GS de SP gelijk. Het is wel vreemd dat dit onderwerp in de commissie EEB aan de orde komt, omdat het voorstel is gericht op de natuuraspecten. Daarom had zij de voorkeur gegeven aan behandeling in de commissie NLM. Het gaat immers niet goed met de biodiversiteit en de
180 natuur in de provincie en dat wordt er ook niet beter op door alle evenementen die in de natuur plaatsvinden. De SP heeft ter voorbereiding van dit voorstel gesproken met een groot aantal mensen die zich zorgen maken over de teloorgang van de natuur en over de enorme overlast die ontstaat door de vele festivals en evenementen. In de zomer neemt zij zelf in haar tuin in Wormerveer-Noord de zware bastonen waar van festivals in bijvoorbeeld 't Twiske en
185 Spaarnwoude. Mensen die dichterbij wonen, hebben dus duidelijk veel last van overmatig lawaai en drukte. Daarom heeft de SP dit initiatiefvoorstel geschreven, want dit moet beter georganiseerd worden. De belangen van de natuur en van de omwonenden moeten afgewogen worden tegen het belang van het organiseren van festivals. Hiervoor zijn concrete voorstellen gedaan.

190 De heer **Papineau Salm** (PvdA) stelt voor de notitie van de PvdA te betrekken bij de bespreking van de nota van GS en deze niet apart te behandelen.

De **voorzitter** bevestigt dat de drie nota's gezamenlijk worden besproken.

195 De heer **Wieseahn** (VVD) heeft een ordevoorstel. Hij denkt dat het wel verstandig is om eerst het initiatiefvoorstel van de SP af te handelen met vragen en discussie en daarna te spreken over de twee andere notities.

200 De **voorzitter** constateert dat de meerderheid van de commissie hier niet mee instemt. De drie notities worden dus als een geheel behandeld.

De heer **Papineau Salm** (PvdA) vindt het niet de taak van de provincie om maatregelen te nemen en onderzoeken uit te voeren, want deze horen thuis bij de recreatieschappen en gemeenten. Het gaat om recreatiegebieden met natuurelementen die beschermd moeten
205 worden, maar het verbieden van alle recreatie in het gebied gaat te ver. In de notitie van GS worden drie lijnen voorgesteld en deze worden onderschreven. Het gaat daarbij om het zoeken naar de balans tussen recreatie en natuur, het raamcontract en het starten van een normale aanbestedingsprocedure en het onderzoeken van de mogelijkheid van
210 aandeelhouderschap. De PvdA stelt als derde lijn voor om snel aan de slag te gaan met de reorganisatie van de recreatieschappen in de MRA. Hier is in het verleden eindeloos over gesproken en er gebeurt relatief nog heel weinig. De PvdA is voorstander van één recreatieschap in MRA waarvan Staatsbosbeheer de beheerder wordt. De PvdA stelt voor deze richting aan het voorstel van GS toe te voegen.

215 De heer **Klein** (CU/SGP) vindt het heel belangrijk hierover te spreken en hij bedankt de SP voor het initiatiefvoorstel, hoewel hij het idee heeft dat in dit voorstel de grenzen van de rol van de provincie ver worden overschreden, zoals met het voorstel om een draagvlakmeting voor een

evenement uit te voeren. De voorstellen van GS om de recreatieschappen te herzien en het onderscheiden van natuur- en recreatiedoelen worden ondersteund. De aanleiding hiervoor is dat de recreatieschappen worden gedwongen om andere inkomensbronnen te zoeken vanwege hun financiële krapte. Daarom speelt de vraag of er meer financiën beschikbaar moeten worden gesteld aan de recreatieschappen, zodat zij hun doelen kunnen realiseren zonder dat er conflicten met andere belanghebbende optreden. Dit betreft een meer

omvattende discussie dan enkel gericht op de bestuurlijke organisatie.

De heer **Hietbrink** (GL) benadrukt het grote belang van de recreatieschappen. GL heeft samen met de SP vragen gesteld, maar de SP heeft het initiatiefvoorstel opgesteld. Het beheer van de gebieden komt steeds verder onder druk te staan vanwege de noodzaak om alternatieve inkomstenbronnen te zoeken, zoals door het organiseren van evenementen. Hier ontstaat steeds meer weerstand bij de omwonenden die het gebied dagelijks bezoeken. Een oplossing wordt bemoeilijk doordat veel overheden en ontelbare organisaties verantwoordelijkheden dragen voor de gebieden.

De heer **Wieseahn** (VVD) vraagt waarop de constatering berust dat er een grote weerstand is ontstaan bij omwonenden.

De heer **Hietbrink** (GL) meldt dat het niet alleen om festivals gaat, maar om allerlei evenementen. Veel mensen schrijven de provincie aan over hun zorgen over de aantasting van het groene natuurgebied in hun omgeving. Signalen van de directe gebruikers van het gebied moeten daarom zeer serieus genomen worden. In de voorstellen die er nu liggen, zijn geen oplossingen vermeld die enig perspectief bieden. Hij constateert dat er in de brief van GS een vooringenomen standpunt ingenomen lijkt te zijn over intensieve recreatieve ontwikkelingen in die gebieden, want er wordt heel duidelijk stelling genomen door GS door het afwijzen van het onverkort handhaven van NNN. Er mag van alles onderzocht worden, maar dat gaat ten koste van NNN. GL ondersteunt deze oplossingsrichting absoluut niet. Het wordt tijd dat het beheer van het groen weer serieus genomen wordt en dat kost mogelijk meer geld. De denkrichting van de SP is begrijpelijk. Aan het aantal evenementen en festivals moet paal en perk gesteld worden. Het is onduidelijk wat het doel is van het bevroren van het aantal evenementen op het niveau van 2012. Wat zou dit concreet betekenen? Om hoeveel evenementen gaat het dan? Het gevoel van ongeduld van de PvdA die blijkt uit de notitie, wordt ondersteund. De PvdA stelt voor te werken in de richting van één bestuur, maar de vraag is of dat de echte oplossing biedt. Voorgesteld wordt om de rol van de gebruikers centraal te stellen door het doorbreken van bestaande bestuurlijke verhoudingen en beheerconstructies en de direct omwonenden niet alleen intensiever te betrekken, maar ook meer zeggenschap te geven. Hij verzoekt GS deze denkrichting uit te werken. Dus niet centraliseren, maar juist lokaal contact zoeken met gebruikers van het gebied die het groen koesteren.

De heer **Wieseahn** (VVD) onderschrijft de zorgen over de houdbaarheid van de recreatieschappen nu en in de nabije toekomst en hij heeft begrip voor de zorgen van omwonenden voor de exploitatie van de recreatiegebieden. De notitie van GS wordt gevolgd en het initiatiefvoorstel van de SP wordt niet ondersteund. Daar heeft hij wel een aantal vragen over ter verduidelijking. De SP stelt dat het aantal bezoekers structureel stijgende is, maar uit de cijfers over recreatie in Noord-Holland blijkt dat in 2015 de bezoekersaantallen lager zijn dan in 2013. De SP zegt dat de omwonenden steeds meer in opstand komen, maar er blijken bij recreatie Noord-Holland maar drie juridische procedures gestart te zijn en dat is nog minder dan in voorgaande jaren. Hoeveel evenementen zijn er in 2012 eindelijk georganiseerd? De notitie van de PvdA: de VVD onderschrijft de noodzaak voor verandering met visie. Bedoelt de PvdA met het groene gebied binnen de MRA sec de recreatieschappen of hoort hier veel meer bij? De VVD denkt graag mee over het samenvoegen van beleid en financiën van de schappen in een centrale organisatie, maar wel kan geconstateerd worden dat het college voortgang heeft geboekt op een aantal punten. De aanstaande uittreding uit recreatieschap Geestmerambacht wordt met interesse gevolgd, omdat dit aanknopingspunten biedt met het oog op de toekomst. In hoeverre kan het Actieprogramma Metropoolaan Landschap dat in MRA-verband wordt opgesteld, leidend zijn bij de toekomst van de schappen en ligt hier een mogelijkheid voor GS om meer tot een gemeenschappelijke aanpak te komen?

De heer **Bouberg Wilson** (ONH) refereert aan een brief van GS uit 2013, waarin de participatie van de provincie in zes recreatieschappen met 32 gemeenten en de provincie Utrecht wordt

280 vermeld. Ook wordt vermeld dat het sturingsprobleem dat hiermee samenhangt, een van de redenen is om in de agenda Groen de reorganisatie van de bestuurlijke organisatie van de schappen in gang te zetten, evenals de constatering dat de mogelijkheden om actief sturing te geven aan ruimtelijke ontwikkelingen op metropolitaan niveau waarbinnen een aantal recreatieschappen opereren, niet of nauwelijks aanwezig zijn. Hij vraagt naar de inmiddels
285 doorgevoerde verbeteringen ten opzichte van 2013 en als er geen verbeteringen zijn doorgevoerd, dan moet er een oplossing worden bedacht voor dit grote probleem, niet alleen ten aanzien van het beheer van de natuur, maar ook ten aanzien van het gebruik. De voorstellen van de SP en PvdA lijken ervan uit te gaan dat de provincie het voor een belangrijke mate het voor zeggen heeft, maar dat is beslist niet het geval. Ook de Algemeen
290 Besturen en Dagelijks Besturen dienen het eens te zijn met voorgestelde wijzigingen in structuur en beleid. Hoe groot is de doorzettingsmacht van de provincie of kan er enkel overredings- en overtuigingskracht worden ingezet?

295 De heer **Van Raan** (PvdD) vindt dat behoud van recreatie en natuur een overheidstaak is waarvoor door de provincie voldoende geld beschikbaar gesteld moet worden, zodat er niet hoeft te worden overgegaan tot exploitatie van de kwetsbare natuur, want dat loopt over het algemeen slecht af.

300 De heer **De Groot** (D66) vraagt of naast de provincie, ook andere overheden meer financieel moeten bijdragen, want er zijn meer participanten dan enkel de provincie.

De heer **Van Raan** (PvdD) antwoordt dat de provincie voldoende geld ter beschikking moet stellen. Er zijn genoeg verharde (bedrijfs-)terreinen beschikbaar waar festivals kunnen plaatsvinden of waar Cirque du Soleil terecht kan, maar als die dan toch in de natuur moeten
305 plaatsvinden, dan moeten er in ieder geval veel hogere prijzen worden gevraagd dan nu het geval is. Alleen de organisatoren varen er wel bij. Het voorstel van de SP wordt ondersteund evenals het voorstel om onderzoek te doen naar de staat van de terreinen en de geluidsnormen, waarbij zeker ook bastonen worden betrokken. In het Diemer Bos ontstond een financieel tekort vanwege een te hoog onderhoudsniveau om het terrein gereed te maken
310 voor het faciliteren van festivals. Als dat niveau op sober wordt gezet, dan worden financiële problemen voorkomen, hoewel er dan geen festivals meer mogelijk zijn. Het voorstel van de PvdA om één organisatie in het leven te roepen, wordt ondersteund.

315 De heer **Hietbrink** (GL) vraagt of de PvdD festivals en evenementen categorisch afwijst. Of gaat de PvdD hiermee akkoord wanneer uit de onderzoeken blijkt dat het wel mogelijk is?

De heer **Van Raan** (PvdD) is niet categorisch tegen elk festival, maar er dient wel eerst te worden afgewogen of het op een bedrijfsterrein mogelijk is en als dat niet het geval is, dan dienen de prijzen voor festivals in de natuur aanzienlijk verhoogd te worden. De gedachte
320 over de zonering en het instellen van één bestuur worden onderschreven.

De heer **Pieterman** (50plus) waardeert het voorstel van de SP, hoewel een aantal zaken te ver gaat. 50plus zoekt naar een balans tussen behoud van de natuur en het faciliteren van festivals. De voorgestelde richting van GS en optie 3 wordt ondersteund. Dit betekent dat
325 onderzocht wordt waar ruimte geboden kan worden door het aanpassen van natuurdoelen. De notitie van de PvdA wordt gedeeltelijk ondersteund. 50plus roepen GS op om de voordelen van organisatorische schaalvergroting te onderzoeken.

330 De heer **Sint** (SP) concludeert dat GS een terugtrekkende beweging maken, maar het is onduidelijk waar men gaat uitkomen met het participatieve model met een overkoepelende organisatie. Dat lijkt enigszins op een gemeenschappelijke regeling.

De heer **De Groot** (D66) bevestigt dat het dan inderdaad om een super gemeenschappelijke regeling gaat.
335

De heer **Sint** (SP) stelt vast dat de nadruk gelegd wordt op de noodzaak om extra financiële middelen aan te trekken, maar de meeste recreatieschappen worden begrensd door NNN en dat staat aan dit doel in de weg. Hiervoor zijn drie oplossingen bedacht: NNN onverkort handhaven, maar dat levert niet genoeg inkomsten op. Twee, NNN ontgrenzen maar dan moet
340 er gecompenseerd worden en het is nu al lastig om de doelen te bereiken, en drie, onverkort handhaven, maar toch in NNN een aantal recreatievormen toestaan. Hij vraagt of er een

- voorbeeld kan worden gegeven waarbij men voldoet aan de regels van NNN en er geen schade ontstaat. In de derde optie moet er ecologisch onderzoek gedaan worden. Wordt er dan inderdaad bodemonderzoek gedaan? Hoe wordt in de praktijk voorkomen dat het functioneren van NNN er niet bij inschiet wanneer bij optie 3 wordt gekozen voor het zoeken naar de maas in de wet, want het doel van NNN is het beschermen van de biodiversiteit. Wat is de bedoeling van GS met het aandeelhouderschap bij MRA? Hij is benieuwd naar de reactie van GS op de notitie van de PvdA. Het laagdrempelig recreëren wordt ondersteund, maar is de ruimte voor recreatie onbeperkt? Wat moeten de TBO's doen bij de financiering? Zijn alle recreatieschappen in de visie gelijk en zijn de problemen hetzelfde? Gaat de PvdA mee in het draagvlakonderzoek waarvoor de SP pleit? De SP mist de kern van het probleem, namelijk het financiële tekort bij de recreatieschappen dat gecompenseerd wordt door evenementen in NNN mogelijk te maken. Daar moet een einde aan omen.
- De heer **De Groot** (D66) roept het college op om via haar inbreng in het recreatieschap naar optimalisatie te streven samen met de diverse organisaties die hierbij betrokken zijn, zodat er voor de burgers meer duidelijkheid ontstaat over waar zij terecht kunnen. Het is logisch dat er af en toe overlast ontstaat in een dichtbevolkte provincie zoals Noord-Holland, waar met elkaar gezocht moet worden naar het organiseren van allerlei activiteiten. Het is onvermijdelijk dat mensen elkaar hier tegenkomen en het plezier van de een betekent soms een last voor de ander. Hier moet een goed evenwicht in gezocht worden.
- De heer **Hietbrink** (GL) merkt op dat de mensen die het gebied vaak bezoeken, constateren dat er steeds meer drukte en overlast ontstaat. Onderschrijft D66 deze stelling?
- De heer **De Groot** (D66) wil daarom eerst graag de significante verschillen tussen 2012 en 2015 zien, want het gaat erom welke veranderingen hebben plaatsgevonden en of de druk groter is geworden of dat dit enkel speelt in de beleving van mensen.
- De heer **Hietbrink** (GL) stelt voor in kaart te brengen of de omwonenden de afgelopen vijf jaar meer overlast hebben ervaren en of er meer festivals bij zijn gekomen. Ondersteunen D66 en de VVD dit voorstel?
- De heer **De Groot** (D66) heeft al aan de gedeputeerde gevraagd om de cijfers na te gaan alvorens een onderzoek gestart wordt. Hij constateert dat gemeenten nauwelijks bereid zijn om meer financieel bij te dragen aan de schappen. D66 is van mening dat de informatievoorziening over de gebieden van groot belang is. Er mag geen blijvende schade ontstaan aan de biodiversiteit en de natuur.
- De heer **Papineau Salm** (PvdA) wil het onderzoek uitbreiden naar alle gebruikers en alle omwonenden, ook naar degenen die niet klagen over allerlei zaken en mensen die festivals hebben bezocht.
- De heer **De Groot** (D66) constateert dat niet alleen de provincie invloed kan uitoefenen, want er zijn meer partijen bij betrokken en hij vindt het te ver gaan om meteen de provincie aansprakelijk te stellen. Zolang er een goede balans is tussen de druk van de recreatie en de overlast voor omwonenden, is het goed dat er onderzoek plaatsvindt naar de mogelijkheden binnen de schappen. Het voorstel van de PvdA is een belangrijk signaal van ongeduld over de bestuurlijke spaghetti. Er dient daarom voortgang geboekt te worden in de gehele materie. Hij onderschrijft de suggestie van de VVD om dit aspect te betrekken in de discussie over de MRA en na te gaan wie bereid zijn om de samenwerking naar een hoger plan te brengen en hoe over de gebieden heen optimalisatie kan plaatsvinden door eenvoudiger beheer.
- De heer **Kaptheijns** (PVV) merkt op dat de vergunningverlening een taak van de gemeente is en niet van de provincie. Mede als gevolg van geluidsoverlast wordt nu een festival- en evenementenbeleid in MRA-verband opgesteld. Hij heeft de volgende vragen. Wat ondernemen gemeenten om hinder bij buurgemeenten te voorkomen, zoals bij overlast in de buurgemeenten Muiden en Weesp van festivals in de Diemer Plas en de Gaasperplas? Kan de provincie de zorgen overbrengen aan de gemeenten binnen de MRA om rekening te houden met de buurgemeenten? De toename van festivals en evenementen is niet alleen een verdienmodel, maar zorgt ook voor meer geluidsoverlast. Wat is de rol van de provincie bij toename van geluid in stiltegebieden en tegenvallende resultaten bij geluidsreductie?

Mevrouw **Keur** (CDA) ondersteunt de inbreng en de notitie van de PvdA. Veel van de acties
 405 behoren tot de bevoegdheden van de gemeenten en niet van de provincie en daarnaast is
 sprake van wettelijke normen en kaders. De recreatieschappen zijn in eerste aanleg bedoeld
 om recreatie mogelijk te maken en natuurbeleving is hier onderdeel van, maar deze zaken
 moeten niet omgedraaid te worden. De urgentie die spreekt uit het voorstel van de PvdA,
 410 wordt ondersteund. De vraag over wat wel en niet kan en mag in een recreatiegebied geldt
 niet alleen voor de vier schappen in de MRA, maar ook voor de andere schappen. Met name
 Geestmerambacht heeft er belang bij dat er snel duidelijkheid komt over de drie opties ten
 aanzien van NNN. Wat kunnen GS dit jaar nog betekenen om deze duidelijkheid te scheppen?
 Het voorstel van de PvdA voor het ontwikkelen van een gezamenlijke app om te meten wat
 gebruikers vinden van schappen en recreatieterreinen wordt ondersteund. Als MRA de
 415 schappen gaat samenvoegen, wat betekent dit dan voor recreatieschap Alkmaarder- en
 Uitgeestermeer, want die blijft als één schap over. Is het dan niet wenselijk dat dit schap
 wordt meegenomen bij de verkenning van de mogelijkheden en hoe wordt de positie van dit
 schap beoordeeld? GS spreken bij de tweede aanbeveling over een extra bedrag in 2017 voor
 een meer structurele samenwerking van de MRA en recreatieschappen. Wie bepaalt waarvoor
 420 het bedrag is bedoeld? Het is jammer dat dit bedrag niet bij de begroting aan de orde is
 gesteld.

Mevrouw **De Groot** (SP) bevestigt dat ook de bewoners van Oostzaan en Landsmeer last
 ondervinden van festivals in 't Twiske. De provincie is de voorzitter van het bestuur van het
 425 recreatieschap, dus daarmee kan veel invloed op het schap worden uitgeoefend. Namens
 gemeenten zitten vooral vertegenwoordigers van B&W en niet van de gemeenteraad in de
 besturen. Het beheer van gebieden komt steeds verder onder druk te staan vanwege de
 financiële problemen bij de schappen, waardoor er steeds intensiever naar andere
 inkomstenbronnen wordt gezocht. Vanaf 2012 is het aantal festivals enorm gegroeid. De
 430 gemeenteraad van Velsen is voornemens om nog meer festivals toe te staan en dat geldt ook
 voor Diemen. 't Twiske kent een groei van één festival, maar het bestuur is voornemens dit uit
 te breiden naar vier. In Geestmerambacht is ook sprake van een behoorlijke groei in aantallen.
 Tot en met 2015 is dus sprake van groei en die zal voortgezet worden, mede vanwege de
 wens om meer festivals toe te staan. De omwonenden komen in opstand zegt de VVD. Dat is
 435 nogal zwaar aangezet, maar er wenden zich steeds meer mensen tot de SP die klagen over
 overlast die zij ervaren, niet alleen door overmatige drukte in het gebied maar ook in de vorm
 van geluidsoverlast. In het voorstel van de SP staan suggesties om het probleem op te lossen
 en de partijen op een lijn te krijgen mede omdat de provincie voorzitter is in bijna alle
 recreatieschappen. De suggestie van de PvdD om festivals op bedrijfsterreinen te organiseren
 440 wordt van harte ondersteund. Er staan genoeg hallen leeg waar festivals georganiseerd
 kunnen worden en daar heeft niemand er last van. De SP ondersteunt het uitgangspunt om de
 recreatieschappen te behouden voor het beheer van de natuurgebieden en daar moet de
 provincie meer geld voor beschikbaar stellen. Het onderzoek naar draagvlak zou zich moeten
 uitstrekken tot alle gebruikers van het natuurgebied en niet alleen op de gevolgen van
 445 festivals.

De heer **Papineau Salm** (PvdA) bedankt de ondersteuning van de commissie voor het
 aanpakken van de bestuurlijke spaghetti. Hij stelt voor om het bestuur van één recreatieschap
 als contactpersoon aan te stellen waar mensen met hun vragen terecht kunnen. Tevens stelt
 450 hij voor in het voorjaar een raadsconferentie te organiseren met alle raadsleden van de
 gemeenten die betrokken zijn bij de recreatieschappen, om het model van één bestuurlijke
 organisatie gezamenlijk te bespreken. Er moet een einde komen aan allerlei kleine stukjes
 NNN, die grote belemmeringen vormen voor de activiteiten in het recreatieschap. GS moeten
 duidelijk vaststellen wat wel en niet tot NNN behoort. GS zijn niet overal meer voorzitter van
 455 de recreatieschappen, dus die vorm is al gewijzigd. De terrein behorende organisaties worden
 een beetje opzij gezet, maar die willen dolgraag een grotere rol spelen in de
 recreatieschappen. Dat geldt ook voor Staatsbosbeheer. Het verdienmodel is breder dan enkel
 evenementen organiseren. Er kan ook gedacht worden aan horeca en sport, want activiteiten
 die geen overlast veroorzaken, kunnen prima plaatsvinden. Het verdienmodel moet dus
 460 breder worden gezien dan enkel de evenementen. Deze notitie is geschreven in de zomer en
 deze zou behandeld worden in september met het oog op de behandeling van de begroting,
 maar dat is helaas niet mogelijk gebleken door de bekende omstandigheden.

Gedeputeerde **Bond** meldt dat de provincie Noord-Holland en Amsterdam bijna in alle
 465 schappen zitten, maar sommige gemeenten zitten maar in één schap en die ervaren geen

bestuurlijke spaghetti. De provincie is dus niet de baas van de schappen en is ook afhankelijk van de inbreng van de gemeenten. GS zijn nog maar in twee schappen voorzitter van het bestuur, Spaarnwoude en 't RAUM. Spaarnwoude en Geestmerambacht bezitten een duurzaam ingericht evenemententerrein en er blijven vijf van de dertien evenementen over voor de andere schappen, die vergund moeten worden. Vaak is het terrein na een week al weer hersteld. Er wordt door Tauw onderzoek gedaan naar de zogenaamde NNN-snipper, want hier moet duidelijkheid over komen, ook naar de schappen toe. Hier heeft de provincie duidelijk wel een verantwoordelijkheid. Hierop komt men terug als het onderzoek van Tauw afgerond is. Van 22 evenementen zijn er twee tweedaags, dus het gaat in totaal om 24 dagen per jaar in vier schappen. Daarnaast hebben de schappen vanuit de gemeenteraden en ook vanuit PS – dat staat zelfs in het coalitieakkoord – bestuurlijk opdracht gekregen om alternatieve inkomensbronnen te zoeken om de balans tussen uitgaven en inkomsten te verbeteren. GS zullen de drie gerepresenteerde lijnen verder uitwerken.

De heer **Hietbrink** (GL) vraagt of het mogelijk is dat indien uit oplossingsrichting 3 blijkt dat NNN niet op een andere manier georganiseerd kan worden en dat er geen andere verdienmodellen mogelijk zijn, men dan terugvalt op optie 1, meer geld erbij?

Gedeputeerde **Bond** handhaaft de voorgestelde volgorde en wil eerst de resultaten van het onderzoek afwachten. De resultaten worden met de commissie gedeeld en dat zou aanleiding kunnen zijn voor het aanpassen van het natuurbeheerplan 2017 en de PRV. Het onderzoek zou aanleiding kunnen geven tot een keuze voor optie 1, maar dan dient gelijktijdig compensatie gerealiseerd te worden. Staatsbosbeheer als beheerder is ook een optie. De gemeenschappelijke regeling legt beperkingen op ten aanzien van het beschikbaar stellen van meer geld, want de gemeentebesturen willen juist bezuinigen en zij zijn bepalend in de besturen. Het actieprogramma van het metropolitaan landschap gaat over meer onderwerpen en betreft eerder de waarde van bijvoorbeeld de groene scheggen MRA, maar de grenzen van het metropolitaan landschap zouden wel model kunnen staan voor het gebied van één centraal schap. Staatsbosbeheer en gemeenten zouden interessante partners zijn als aandeelhouder van MRA. Waarom moet de provincie onderzoek doen naar overlast? Dat lijkt eerder een taak van de gemeente, aangezien zij als overheid klachten ontvangen van hun inwoners.

De heer **Hietbrink** (GL) vindt de provincie eerder de aangewezen partij om onderzoek te doen, omdat dit een overheid is die de gehele situatie in de provincie kent. Gemeenten focussen enkel op het eigen gebied.

Gedeputeerde **Bond** vindt dat er ook een verantwoordelijkheid ligt voor de gemeenten, want die geven de vergunning af. Uiteraard zullen GS zorgen van burgers die hier binnenkomen, overbrengen aan de betreffende gemeenten. In een stiltegebied zal nooit een vergunning verleend worden. Hij hoopt dat de situatie met Geestmerambacht voor het einde van het jaar opgelost zal zijn. Dat heeft te maken met compensatie van NNN en dat wordt nu onderzocht.

Mevrouw **De Meij** (50plus) stelt vast dat de provincie de recreatieschappen elk jaar de duimschroeven verder aandraait. Daarom gaan de recreatieschappen steeds meer alternatieve financieringsbronnen aanboren. Zij vindt dat de Staten moeten aangeven wat redelijke acties zijn voor een recreatieschap.

Gedeputeerde **Bond** meldt dat het onderzoek recent is gestart, mede op basis van de vraag van de gemeenten over de snippers NNN, die voor hen leiden tot problemen met vergunningen en ontheffingen. Dat valt uiteraard wel onder de bevoegdheid van de provincie. Het voorstel van de PvdA voor een raadsconferentie van PS met de gemeenten over de schappen wordt ondersteund. GS bieden hierbij ondersteuning aan, want men heeft te maken met 28 gemeenten in 5 gemeenschappelijke regelingen.

Tweede termijn

Mevrouw **Keur** (CDA) ondersteunt de suggestie om een raadsconferentie met de gemeenteraden te organiseren.

Mevrouw **De Groot** (SP) wil eerst met de fractie overleggen over de verdere opvolging en voortgang van het initiatiefvoorstel.

530 De heer **Papineau Salm** (PvdA) heeft nog geen concreet voorstel voor de volgende PS-vergadering in gedachten, maar de PvdA zal zeker het organiseren van de raadsconferentie op zich nemen, evenals het ontwikkelen van de app.

535 5. **B-agenda Economie, Toerisme en Recreatie, Recreatieschappen, Internationale Marketing en Acquisitie, Sponsoring en Subsidies Algemeen**

535 5.a. **Economie: Brief GS inz. afdoening motie 50 PS 3 oktober 2016 inzake veiligheidssituatie Petten**

540 De **voorzitter** meldt dat in motie 50 van 50plus, PvdA, D66, CDA, VVD en ONH wordt gevraagd om bij het kabinet te lobbyen over het organiseren van een campagne over de veiligheidssituatie rondom Petten, op welke termijn het kernafval verwijderd zal zijn naar Borssele en behoud van de werkgelegenheid en kennis van nucleaire en niet-nucleaire activiteiten voor Noord-Holland. De heer Bond heeft in de vorige vergadering een terugkoppeling gegeven en deze informatie is tevens in een brief vastgelegd. De vraag ligt
545 voor of hiermee de motie als afgedaan kan worden beschouwd.

De heer **Tekin** (PvdA) is nieuwsgierig naar de uitkomsten van de informatiebijeenkomst, de avond waarop ook jodiumtabletten zijn uitgereikt. Hij vraagt naar de rol van de provincie bij het organiseren van informatiebijeenkomsten door de dorpsraad van Petten. Hij stelt voor om
550 de commissie van deze data op de hoogte te houden, zodat er commissieleden bij aanwezig kunnen zijn. Hij verzoekt de punten b. (verwijdering kernafval) en c. (nationaal onderzoekscentrum) in een brief te bevestigen aan minister Kamp en de vaste Kamercommissie. Hij is zelf gestart met het onderzoeken van de mogelijkheden om het
555 nationale onderzoekscentrum voor Noord-Holland te behouden. Hij roept de collega's op om vanuit hun eigen fractie in de Tweede Kamer ook in te zetten op behoud van dit onderzoekscentrum. De discussie rondom NRG is actueel, maar wat houden de NRG-activiteiten straks nog in na de splitsing van ECN? Hij verzoekt om voor de commissie een werkbezoek aan NRG te organiseren om verder van gedachten te kunnen wisselen over beide onderwerpen.

560 De **voorzitter** constateert na afstemming met de commissie, dat men voorstander is van het organiseren van een werkbezoek. De griffie zal dit organiseren.

565 De heer **De Groot** (D66) sluit zich aan bij de bijdrage van de PvdA. Technisch gezien is de motie afgedaan, maar naar de geest nog niet helemaal. Hierbij speelt ook het behoud van de werkgelegenheid voor Noord-Holland na de afsplitsing van ECN een rol. Dit moet de eerste focus zijn van het college.

570 De heer **Wieseahn** (VVD) sluit zich aan bij de PvdA en D66. In de motie wordt gevraagd om een informatiecampagne voor te leggen aan de minister. De ANVR heeft die toelichting gegeven, maar gaat het alleen om de veiligheid van de inwoners in Petten of gaat dit breder en moet daar gezamenlijk een informatiecampagne voor georganiseerd worden? Is de gedeputeerde bereid dit samen met het Rijk op te nemen?

575 De heer **Pieterman** (50plus) constateert dat de data van de informatiebijeenkomsten nog niet bekend zijn. Gelet op het belang is de inspanning tot op heden te mager. Punt 2, de vraag blijft of de afvoer van het kernafval veilig gaat plaatsvinden. Punt 3, er is geen zicht op regulering van de concurrentie bij isotopen ondanks de nationale en internationale inspanningen.

580 De heer **Klein** (CU/SGP) maakt zich ook hard voor behoud van de werkgelegenheid bij ECN. In de brief staat vermeld dat minister Kamp 40 miljoen euro extra beschikbaar stelt voor het verwijderen van historisch afval. Gaat het hierbij enkel om het historische afval, want het huidige afval behoort tot de actuele businesscase van NRG. Hij vraagt of in 2017 wordt
585 besloten over de derde tranche van de lening of over de tweede helft van de tweede tranche.

De heer **Kaptheijns** (PVV) is voorstander van het continueren van de opslag van het afval in Petten met het oog op het transport, zeker gezien het hoge dreigingsniveau dat sinds medio

590 september van kracht is. Het is voor NRG onmogelijk om hiervan vooraf de kosten goed in te schatten. Wat zegt dat over de kostenramingen die nu als leidraad dienen?

Gedeputeerde **Bond** vraagt zich af waarom er nog een brief moet worden gestuurd wanneer de minister alles heeft toegezegd wat is gevraagd en zelfs nog meer dan dat. Er heeft intussen een informatiebijeenkomst met de dorpsraad plaatsgevonden. Hiervoor ligt het
595 initiatief bij NRG, het Rijk en ANVR. De rol van de provincie richt zich meer op het aandacht vragen van de minister voor een betere voorlichting. De minister heeft toegezegd dat de kwartiermaker voor het kenniscentrum duurzaamheid eerst bij de provincie langskomt. Bovendien wordt onderzocht of de provincie lid kan worden van de stuurgroep. Van het gesprek met de minister is een verslag opgesteld en delen daarvan zijn opgenomen in de
600 brief van GS.

De heer **Tekin** (PvdA) vindt het van belang om nu via de fracties aandacht te vragen bij de Tweede Kamer en de minister, mede met het oog op de aankomende verkiezingen, want er is nog geen duidelijkheid omtrent het vestigen van het nationaal onderzoekscentrum.
605

Gedeputeerde **Bond** meldt dat de provincie aan tafel zit bij het kenniscentrum duurzaamheid, omdat de 40 miljoen euro investering voor Pallas gekoppeld is aan behoud van werkgelegenheid in Noord-Holland. De kwartiermaker en de stuurgroep gaan aan de slag met het kenniscentrum duurzaamheid en meerdere keren per jaar wordt met Pallas overlegd
610 evenals met het ministerie. De motie gaat echter over veiligheid en onrust in het gebied en daar worden al veel acties op ingezet. De vraag ligt nu voor of de motie is afgehandeld. 31 december 2022 is door het Ministerie van I&M en het Ministerie EZ genoemd als datum waarop het historische kernaafval verwijderd moet zijn. De minister heeft 40 miljoen euro extra bovenop de reeds gereserveerde 35 miljoen euro ter beschikking gesteld. Er loopt nu een
615 onderzoek om te kijken of er inderdaad 110 miljoen euro nodig is of dat er goedkopere oplossingen zijn. Het huidige afval zit in de business case van NRG. Hij ondersteunt het organiseren van een werkbezoek aan NRG. De gemeente Schagen en de dorpsraad Petten zijn volop betrokken bij de informatievoorziening.

620 De heer **Wieseahn** (VVD) meent dat de informatievoorziening van potentiële risico's aangeboden moet worden aan een ruimere kring van gemeenten dan enkel Schagen en Petten. Is het verstandig om een voorlichtingscampagne te organiseren ook voor de omliggende gemeenten?

625 **Gedeputeerde Bond zal deze vraag doorleiden naar de ANVR, want zij zijn leidend in de voorlichtingscampagne.** In het derde kwartaal 2017 wordt besloten over de derde tranche. Op een aantal zaken vindt constante informatie-uitwisseling plaats, maar hij brengt wel een knip aan tussen veiligheid/historisch kernaafval en de rol van de provincie bij Pallas en het kenniscentrum. Hij ondersteunt de oproep van de heer Tekin voor het inzetten van de
630 woordvoerders van de fracties in de Tweede Kamer in de lobby om het kenniscentrum voor de provincie te behouden en uit te breiden.

De **voorzitter** vraagt of de motie als afgedaan kan worden beschouwd. De uitslag is niet duidelijk.

635 *Tweede termijn*

De heer **Tekin** (PvdA) meldt dat 4,5 jaar geleden de beslissing over Pallas is genomen en toen zijn de afspraken vastgelegd, maar het dossier blijft maar in beweging. Daarom is het van
640 belang om alle afspraken nogmaals duidelijk vast te leggen. Hij was van mening dat er tegen de zomer nog een keer gesproken zou worden over tranche 2.b.

Gedeputeerde **Bond** meldt dat dit geldt voor de aanvraag van het tweede deel van de tweede tranche. Dan zal hierover met de Staten gesproken worden en dat geldt uiteraard ook voor de
645 derde tranche. Daar zijn duidelijke afspraken over gemaakt.

De heer **Wieseahn** (VVD) vraagt de gedeputeerde een terugkoppeling te geven van de toezeggingen bij ANVR, onder andere over de informatiecampagne.

650 **Gedeputeerde Bond zegt dit toe.** De ANVR houdt gerekend vanuit de centrale een zonering
aan van drie kilometer voor verstrekking van jodiumtabletten. Hij zegt toe voor te stellen om
de voorlichtingscampagne te verbreden. Op dit moment is een informatieve bijeenkomst voor
raads- en Statenleden en Tweede Kamerleden in voorbereiding voor begin 2017 en dat zou
655 wellicht gecombineerd kunnen worden met het werkbezoek van de commissie. Het verslag
van het gesprek met de minister is mondeling teruggekoppeld en ook in de brief van GS zijn
hiervan delen opgenomen. **Hij stelt voor het verslag aan de Tweede Kamer te sturen**, maar dit
is ook al beschikbaar bij de ambtenaren van het ministerie, dus alle afspraken liggen vast.
Daarom vindt hij het vreemd een weer een aparte brief aan de minister te sturen, want de
minister heeft al meer gedaan dan waarom gevraagd is in de motie.

660 De heer **Tekin** (PvdA) beschouwt de motie als afgedaan. Hij ondersteunt het voorstel om het
verslag aan de Tweede Kamer toe te sturen.

De **voorzitter** constateert dat de motie als afgedaan kan worden beschouwd.

665

5.b. Economie: discussienota HIRB van SP en 50PLUS

Mevrouw **De Meij** (50plus) heeft begin dit jaar schriftelijke vragen gesteld naar aanleiding van
de rapportage over de HIRB-subsidies. Het antwoord van GS was echter onduidelijk. Er werd
670 vermeld dat alles naar wens verliep, maar dat bleek niet duidelijk uit de verstrekte informatie.
De motie die in 2006 is aangenomen, motie Intensief ruimtegebruik bedrijven, ziet op een
ontwikkelingssubsidie investeringsopgave om het ruimtegebruik op bedrijventerreinen met
15% te intensiveren en daarmee de aanleg van nieuwe bedrijventerreinen te voorkomen. Na
overleg met de SP heeft zij samen met de heer Bruggeman zeven willekeurige
675 bedrijventerreinen bezocht. De discussienota focust op de vraag of de vlag van de
subsidieregeling de lading nog wel dekt, want deze subsidieregeling is ooit in het leven
geroepen en daar gaat heel veel geld in om, 30 miljoen euro in de afgelopen zes jaar en 3,5
miljoen euro in het huidige coalitieakkoord. Echter, men dient zich af te vragen of het doel
van de motie nog steeds actueel is en of deze regeling gecontinueerd moet worden. Zij heeft
680 ook niet kunnen ontdekken waarom de 15% kwantitatieve taakstelling ruimtewinst is
losgelaten.

De heer **Bruggeman** (SP) constateert dat de discussienota goed gelezen is door de
commissieleden en GS en daarom hoeft er niet veel informatie toegevoegd te worden. Wel
685 vindt hij dit onderzoek symbool staan voor de wijze van functioneren van het bestuur, want af
en toe moeten politici bij zichzelf nagaan of alles nog werkt zoals het oorspronkelijk bedoeld
was.

Mevrouw **Keur** (CDA) bedankt de SP en 50plus voor het vele werk dat verricht is. GS hebben
een evaluatie in voorbereiding en zij verzoekt GS deze notitie hierbij te betrekken. Er zijn
690 verschillende ZZP'ers die momenteel bedrijfsgebouwen antikraak kunnen huren. Wat zijn de
gevolgen voor deze groep wanneer er forse investeringen in de bedrijventerreinen uit het HIRB
worden gedaan? Zij verzoekt om een toelichting op de status van de kwalitatieve toets.

695 De heer **Tekin** (PvdA) sluit zich hierbij aan. Voor 2017-2020 voorzien GS een nieuwe
subsidieregeling, daarom worden GS verzocht deze notitie daarbij te betrekken.

De heer **Bakker** (D66) vindt het inderdaad verstandig om na te gaan of subsidieregelingen
nog voldoen. Het is belangrijk dat er efficiënt met de ruimte wordt omgegaan. Daarom
700 moeten bestaande terreinen goed gebruikt worden zodat deze interessante economisch
krachtige locaties blijven. Bij de herstructurering ligt nog een behoorlijke opgave, daarom lijkt
het verstandig om HIRB voort te zetten, maar hierover zijn wel twijfels gerezen na het lezen
van de notitie. Hij sluit zich aan bij het voorstel van de PvdA om deze notitie mee te nemen bij
de evaluatie en bij de nieuwe subsidieregeling. De gevolgen van de crisis kunnen relevant zijn
705 om te betrekken bij de evaluatie en de nieuwe subsidieregeling. Hebben de SP en 50plus hier
aandacht aan besteed? Zijn er ook nog positieve zaken aangetroffen op de onderzochte
bedrijfsterreinen? Wat zijn de mogelijke vervolgstappen?

De heer **Klein** (CU/SGP) bedankt voor de heldere notitie. Het onderzoek is nogal anekdotisch
710 ingezet, maar geeft scherp aan waar de mogelijke problemen zitten. Hoe kijken GS hier

tegenaan? Draagt het doel van de subsidieregeling bij aan vermindering van het aantal hectaren leegstand?

715 De heer **Bouberg Wilson** (ONH) vraagt of duidelijk is waar het aan schort bij het vitaal houden van bedrijventerreinen, want deze terreinen glijden in de loop der jaren vaak af naar een achterstandsituatie. Welk mechanisme ligt hieraan ten grondslag? Het is niet helemaal duidelijk of het geld van de provincie goed is besteed en of hier controle op wordt uitgevoerd. Kennelijk bestaat er een instrument zoals parkmanagement om een afglijdende situatie op bedrijventerrein te voorkomen. Nemen GS dit instrument mee?

720 Mevrouw **Kocken** (GL) is benieuwd naar de reactie van de gedeputeerde, want er is een enorm bedrag van 30 miljoen euro uitgegeven zonder dat de doelstelling duidelijk is. Ook is niet bekend of de besteding van de gelden is getoetst.

725 De heer **Van Raan** (PvdD) sluit zich aan bij de voorgaande sprekers.

De heer **Wieseahn** (VVD) complimenteert de initiatiefnemers met hun notitie. Hij is benieuwd naar de reactie van GS. Hij ziet uit naar het vervolg van deze discussie.

730 De heer **Bruggeman** (SP) is ook benieuwd naar de reactie en de evaluatie van GS, net zoals de andere fracties. Daarna zal besloten worden over de voortgang van de notitie en eventueel te nemen vervolgacties. De gevolgen van de crisis zijn niet nadrukkelijk betrokken in de notitie, dat is zeker een aandachtspunt. Er was zeker iets positiefs te melden, bijvoorbeeld bedrijventerrein de Oude Veiling Hoorn waar een beheersorganisatie samen met de ondernemers het terrein coördineert. De situatie van ZZP'ers op bedrijventerreinen moet zeker bij het vervolg betrokken worden. In de evaluatie dient de kernvraag of deze subsidie bijdraagt aan het tegengaan van leegstand en het voorkomen van nieuwe terreinen, aan de orde te komen, evenals de vraag welk mechanisme een rol speelt bij de achteruitgang van bedrijventerreinen.

740 Mevrouw **De Meij** (50plus) merkt op dat een positief aspect van afgetakelde bedrijventerreinen is dat zij goedkoop onderdak bieden aan ZZP'ers en startups, anderzijds zijn er ook bedrijfjes gevestigd wiens activiteiten het daglicht niet kunnen verdragen.

745 Gedeputeerde **Bond** vindt HIRB een van de mooiste programma's die ooit zijn opgestart door de provincie. Dit programma liep parallel aan het schrappen van honderden hectaren bedrijfsterreinen. Er zijn twee convenanten gesloten met de Kop van Noord-Holland en Kennemerland en er wordt gewerkt aan het convenant West-Friesland waar opnieuw veel hectaren worden geschrapt, zodat natuur en landbouwgrond behouden blijven en bestaande bedrijventerreinen optimaal benut worden. Het HIRB-programma wordt elk jaar met de Staten geëvalueerd. Voor elk project wordt jaarlijks een accountantsverklaring en voortgangsrapportage gevraagd van de provincie, dus het is niet zo dat het geld niet goed besteed zou zijn of dat er geen controle plaatsvindt. Ook gemeenten en bedrijven investeren hierin. Tot 2010 was sprake van een duurzaamheidsopgave van 15%, maar uit de rapportage bleek dat dit steeds moeilijker gerealiseerd kon worden en toen hebben PS dit programma bijgesteld. Helaas zijn de SP en 50plus niet op bezoek geweest bij bestaande bedrijventerreinen die in optima forma verkeren en goed bezet zijn, zoals Boekelermeer en Westpoort. Beide terreinen zijn zelfs uitgeroepen tot de twee beste terreinen van Nederland. De conclusies van het onderzoek zijn zuur en daarmee wordt HIRB eigenlijk tekort gedaan.

760 Mevrouw **Kocken** (GL) vraagt of de zeven bezochte terreinen dan toevallig allemaal slechte terreinen zijn.

765 Gedeputeerde **Bond** heeft dit niet bedoeld te zeggen, maar twee bedrijfsterreinen hebben zelfs een prijs gewonnen als beste bedrijventerreinen, mede dankzij HIRB. Die zouden ook genoemd moeten zijn. De verschijningsvorm zegt overigens niets over de economische kracht en werkgelegenheid bij de bedrijven op het terrein. Zware industrieën zien er aan de buitenkant niet altijd aantrekkelijk uit, maar bieden wel werkgelegenheid aan veel mensen. **De evaluatie HIRB komt in februari in de commissie.**

770 Sommige bedrijventerreinen wemelen van ZZP'ers en op andere terreinen wordt er gezamenlijk één groot gebouw gehuurd. Zij zijn in ieder geval een groeiende factor waar terdege rekening mee moet worden gehouden. **De regeling 2017- 2020 wordt gelijktijdig met de evaluatie aangeboden.** Ongeveer 75% van de

775 bedrijventerreinen in Noord-Holland heeft gebruikt gemaakt van deze regeling. Het nieuwe programma zet erop in om de investeringen samen met gemeenten en ondernemers, zodanig in te zetten dat er een goed kwaliteitsniveau behouden blijft.

De heer **Tekin** (PvdA) vraagt hoeveel van de 75% bedrijventerreinen een eigen beheerorganisatie hebben.

780 Gedeputeerde **Bond** antwoordt dat er te weinig beheerorganisaties actief zijn. Om kapitaalvernietiging te voorkomen, moet er echt ingezet worden op parkmanagement en het bij elkaar brengen van kleine terreinen. Dit is beslist een aandachtspunt.

785 De heer **Klein** (CU/SGP) vraagt of dit in de nieuwe regeling als voorwaarde gesteld gaat worden voor het verstrekken van subsidies.

790 Gedeputeerde **Bond** antwoordt dat dit nu al het geval is. HIRB is een van de beste en goedlopende programma's, alle jaren overtekend, waarmee 75% van de terreinen in de provincie is opgeknapt, gezamenlijk met en parallel lopend aan het schrappen van vele hectaren voor nieuwe bedrijventerreinen.

795 Mevrouw **De Meij** (50plus) heeft echt een aantal zaken gezien die niet op orde waren, maar het is toch niet aan de provincie om het mogelijk te maken dat ondernemers hun pand schilderen. Daarmee wordt het ruimtegebruik echt niet teruggedrongen.

800 Gedeputeerde **Bond** sprak over investeringen in de openbare ruimte in totaliteit, zoals in straatmeubilair, fietspaden en gescheiden verkeersstromen en ondergrondse structuren zoals de aanleg van riolering. Leegstand is vaak ook niet zichtbaar aan de buitenkant. **Essentiële onderdelen van de notitie worden absoluut betrokken bij het nieuwe programma HIRB 2017-2020. In februari zal hier uitgebreid over gesproken worden.**

805 De heer **Bruggeman** (SP) heeft niet de intentie gehad om te zeggen dat er 30 miljoen euro is weggegooid. Het gaat om het verband tussen een regeling en wat hiermee in realiteit is bereikt. De zeven bedrijventerreinen zijn volslagen willekeurig gekozen, dus het is een representatief onderzoek. Hij hoopt dat de evaluatie antwoord gaat geven op een aantal nog openstaande vragen, zoals of er ook honderden hectaren nieuwe bedrijventerreinen geschrapt zouden zijn zonder HIRB. Kan het zo zijn dat de gemeente een beroep heeft gedaan op HIRB om riolering aan te leggen? Zouden de twee goed georganiseerde bedrijventerreinen ook een prijs hebben ontvangen zonder HIRB? Is HIRB bedoeld voor het aanpassen van de uiterlijke verschijningsvorm van het terrein? De gedeputeerde zegt, leegstand zie je niet aan de buitenkant. Dat leidt tot de conclusie dat de leegstand dus nog erger is dan mevrouw De Meij en hij aan de buitenkant hebben kunnen waarnemen, want men is gestruikeld over de borden te huur en te koop. Hij hoopt dat alle vragen door GS samen met PS beantwoord gaan worden in het vervolgtraject.

815 Mevrouw **De Meij** (50plus) is van mening dat het uiterlijk wel degelijk iets zegt over de economische slagkracht. Als het terrein er niet uit ziet en de helft staat te koop of te huur, dan zullen andere bedrijven niet snel geneigd zijn om zich hier te vestigen. Het onderzoek is serieus uitgevoerd en de kernvraag is of de subsidie nog steeds de lading dekt.

820 De heer **Tekin** (PvdA) constateert dat het effect van de crisis niet betrokken is in de notitie en dat geldt wellicht voor meer aspecten. Het is goed dat de heer Bond de notitie gaat betrekken in de evaluatie en dat is de winst van vanavond.

825 De heer **Bakker** (D66) ondersteunt een bredere inzet van de evaluatie. Twee vragen moeten beantwoord worden: heeft de regeling gewerkt zoals deze beoogd was en wat is er nu nog nodig om het kwaliteitsniveau van de terreinen te behouden? Hierbij dienen ook de organisatiegraad en het parkmanagement betrokken te worden. Het wordt toegejuicht dat parkmanagement als voorwaarde wordt gesteld in de nieuwe regeling.

830 De heer **Klein** (CU/SGP) vindt het belangrijk om ervoor te zorgen dat de subsidies een goede follow-up krijgen, want terreinen raken gedateerd en bedrijven vertrekken naar andere plaatsen. De informatie in de notitie moet gebruikt worden om ondernemers te overtuigen van het belang van een duurzame verbetering van het bedrijventerrein.

835

Gedeputeerde Bond neemt de gestelde vragen van de SP mee in de evaluatie. In de tijd toen HIRB in het leven is geroepen, was het voor een ondernemer goedkoper om naar een nieuw bedrijventerrein te verhuizen, omdat de gemeente de grond onder de kostprijs aanbood. Dat leidde tot halfvolle bedrijventerreinen. HIRB was erop gericht om de bestaande terreinen weer aantrekkelijk te maken, zodat de ondernemingen daar gehuisvest zouden blijven, dit in combinatie met het schrappen van grote aantallen hectaren nieuwe bedrijfsterreinen. Bij het vervangen van straatmeubilair of de aanleg van wegen, gebruikt de gemeente deze gelegenheid om ook de riolering op te knappen of te vervangen. Er is nooit geïnvesteerd in riolering. Een aantal van de bezochte bedrijventerreinen zit nog in het proces van verbetering door middel van HIRB, want het duurt een jaar of vijf, zes voordat het gehele proces doorlopen is.

840

845

De heer **Bruggeman** (SP) is blij met de toezegging van de gedeputeerde dat de vragen worden meegenomen. Het is wel jammer dat de gedeputeerde nu al een aantal vragen beantwoord heeft, terwijl de wens is om een aantal zaken nader te onderzoeken. Als voorbeeld noemt hij de besteding van de opbrengst van zonnepanelen.

850

De **voorzitter** licht het verschil tussen de behandeling en het gebruik van spreektijd van een initiatiefvoorstel en een discussienota toe. Een initiatiefvoorstel is een voorstel voor PS en daar heeft de indiener de kans om dat in technische tijd kort toe te lichten. Dat is iets zwaarder dan een discussienota. Dat is niet het geval bij een discussienota. De beantwoording hiervan kan wel plaatsvinden in technische tijd.

855

6. Rondvraag portefeuille dhr. Bond

860

De heer **De Groot** (D66) refereert aan de C-agenda. Hij verzoekt de bedrijventerreinmonitor mee te nemen bij het vorige agendapunt.

Gedeputeerde Bond zegt dit toe.

865

7. A-agenda Energie, Duurzaamheid, Circulaire Economie, Bestuur, Culturele Infrastructuur, Inkoop en Archieven (Van der Hoek)

7.a. Voordracht Kadernotitie Circulaire Economie

870

De **voorzitter** leidt het onderwerp kort in en meldt dat bij dit agendapunt gestart wordt met de nieuwe vergaderwijze. De commissie gaat in eerste instantie met elkaar in discussie en in tweede termijn kunnen vragen aan GS gesteld worden.

875

De heer **Bouberg Wilson** (ONH) is van mening dat het noodzakelijk is om de rol van de provincie en de benodigde middelen om in 2050 een volledig circulaire economie in Nederland te realiseren, zo expliciet en concreet mogelijk te maken. Daar bestaat nog geen helder beeld over. Of hebben de andere fracties hier wel inzicht in?

880

Mevrouw **Lagerveld** (VVD) vindt het van belang om belemmeringen weg te nemen, zodat er een gunstig milieueffect bereikt kan worden met creatief en innovatief ondernemerschap. Het bedrijfsleven moet het uiteindelijk doen, want dat wordt niet bepaald door de overheid. De overheid maakt beleid en kan ontwikkelingen stimuleren. Burgers kunnen op hun rol worden aangesproken, maar hun keuzevrijheid moet gerespecteerd worden. In de voordracht ontbreekt de actie om burgers te laten zien dat afval een herbruikbare grondstof is. De provincie kan als eigenaar/opdrachtgever de vraag naar circulaire producten en diensten en daarmee de markt positief ontwikkelen. Dat zou de belangrijkste rol kunnen zijn voor de provincie. Beleidsontwikkeling op het gebied van afvalstoffen, zoals afvalscheiding, preventie, verpakkingenbeleid en levensduur wordt vastgesteld in het landelijke afvalbeheerplan en is niet aan de provincie. Zij vraagt zich af of 7 ton realistisch en haalbaar is voor zo'n ambitieus plan in het kader van de verwachtingen.

885

890

Mevrouw **Haagsma** (CDA) is verontrust over het feit dat Noord-Holland samen met Zuid-Holland onderaan de lijst staat van provincies bij afvalscheiding. Wat is de ambitie van de VVD hierbij?

895

- Mevrouw **Lagerveld** (VVD) is daarom benieuwd naar de rol van de provincie en hoe de burger positief beïnvloed kan worden zonder dat het van hogerhand opgelegd wordt. Hiermee kan een win-winsituatie gecreëerd worden.
- 900 Mevrouw **Klaassen** (D66) vraagt zich af of in de aanbesteding eisen gesteld kunnen worden aan de circulariteit door de overheid c.q. provincie.
- 905 Mevrouw **Lagerveld** (VVD) bevestigt dit. In de kansenkaart staan mooie voorbeelden en strategieën, maar zij is benieuwd naar de reacties uit de markt en de strategische sessies in 2017.
- 910 De heer **Klein** (CU/SGP) stelt voor om GS twee richtingen mee te geven: zich niet primair richten op zaken die in de kansenkaart met 'terugdringen' worden benoemd, maar op zaken die werkelijk circulair gemaakt kunnen worden. Daarnaast moet men zich richten op een aantal proefprojecten waarbij nieuwe verbindingen worden gelegd, zoals betere benutting van de levensduur van elektronica of duurzaam gebruik van nutriënten voor groei van planten. Deze kunnen in de vorm van een pilot uitgevoerd worden.
- 915 Mevrouw **Doevendans** (PvdA) sluit zich aan bij de vraag over het beperkte bedrag. Als de provincie aanjager wil zijn, dan moet hier volop worden ingezet. Zijn de andere fracties het ermee eens hierop volop in te zetten en welke projecten spreken dan het meeste aan?
- 920 Mevrouw **Kocken** (GL) verwacht dan vervolgens de vraag of hier meer geld voor vrijgemaakt moet worden. Hoort deze vraag hier ook bij of is dat geen optie voor de PvdA?
- 925 Mevrouw **Doevendans** (PvdA) wil eerst antwoord ontvangen van GS op de vraag of het klopt dat het bedrag betrekking heeft op alle punten in het plan of dat er al een selectie is gemaakt. Daarna kan beoordeeld worden of er meer geld nodig is.
- 930 Mevrouw **Klaassen** (D66) constateert dat het bedrijfsleven hier een grote rol in heeft. Is het handig om gezamenlijk een intentieverklaring met de stakeholders op te stellen om een commitment vast te leggen over de te behalen doelstellingen? Dan moet er niet gefocust worden op alles gelijktijdig realiseren, maar eerst juist de grootste kansen benutten. Er moet ook gekeken worden naar hoe de producten gemaakt worden, want deze moeten herbruikbaar zijn. Dat is het startpunt en daar lijkt nog wel enige ruimte te bestaan.
- 935 De heer **Van Raan** (PvdD) ziet helaas niets terug van het zichtbaar maken van de externe kosten (een kernbegrip uit de circulaire economie), dat zijn kosten die niet in de prijs berekend zijn, maar wel bestaan. Men kan hierbij denken aan verborgen kosten of kosten die in de toekomst ontstaan. Zolang vervuilen goedkoper is dan niet vervuilen, lijkt een systeemverandering onmogelijk te zijn, dus het in beeld brengen van externe kosten is een voorwaarde om een systeemverandering tot stand te brengen.
- 940 Mevrouw **Haagsma** (CDA) vraagt of de PvdD het ermee eens is dat als een systeemverandering niet meteen mogelijk is, er begonnen moet worden met stappen zetten die wel haalbaar zijn. Dat lijkt meer tot stand te brengen dan gaan zitten wachten op een systeemverandering.
- 945 De heer **Van Raan** (PvdD) is blij met de vermelding van het woord systeemverandering en dat erkend wordt dat deze nodig is. Daarom dienen de voorwaarden gecreëerd te worden waaronder deze kan plaatsvinden. Daarnaast kunnen uiteraard al stappen gezet worden, maar het echte probleem moet wel onderkend worden. De vraag aan de commissie is of aan de externe kosten aandacht besteed moet worden, omdat veel processen dan sneller gaan.
- 950 Mevrouw **Klaassen** (D66) vraagt naar de rol van de provincie hierin.
- 955 De heer **Van Raan** (PvdD) vindt de kadernotitie een goede mogelijkheid om te beschrijven hoe men hier tegenaan kijkt, maar dan moeten wel de consequenties genomen worden. De vraag is wel wat hoe systeemverandering exacte gedefinieerd wordt.
- De heer **Klein** (CU/SGP) is het eens met het voorstel om de externe kosten te berekenen en te betrekken om de systeemverandering mogelijk te maken. Welke aandachtspunten zijn

belangrijk bij de uitwerking van het circulaire beleid? Kan de PvdD aangeven wat de belangrijke aandachtspunten zijn?

960

De heer **Van Raan** (PvdD) noemt het voorbeeld van industrieterreinen. Het was voor bedrijven gemakkelijk om op een nieuwe plek te gaan zitten vanwege de lage grondprijzen. Wanneer in de prijs van de grond een aantal zaken was verrekend, zoals het voorkomen van verloedering van het terrein, dan was de prijs heel anders geweest en waren er niet zoveel bedrijven verhuisd. Zo kunnen meer voorbeelden genoemd worden, zoals de echte prijs van melk. Met het in rekening brengen van de echte prijs kan gedrag beïnvloed worden. De notitie beschrijft drie pijlers, circulaire economie, energietransitie en duurzame mobiliteit. De PvdD wil hier nog twee pijlers aan toevoegen: de eiwittransitie en gebruiksreductie, want als het er niet is, dan hoeft het ook niet circulair te zijn. Dat zou de nota vollediger maken. Als nu 95% of 99% van de economie van de provincie lineaire economie betreft, dan zou de beëindiging hiervan ook een pijler kunnen zijn. De huizenbouw met energiepositief bouwen ontbreekt op de kanskaart, evenals de landbouw. Daarnaast mist men de rol van de provincie als uitvoerder. Hij kondigt aan dat volgende week een initiatiefvoorstel wordt ingediend met betrekking tot duurzame inkoop door de provincie.

975

Mevrouw **Haagsma** (CDA) vindt het onbestaanbaar dat de provincie onderaan de lijst met afvalscheiding staat en dat geldt niet alleen voor Noord- en Zuid-Holland, maar ook voor Amsterdam. De burgers moeten ook een mindsetwijziging ondergaan, want iedereen heeft daar een verantwoordelijkheid voor. De kanskaart is een goed vertrekpunt, maar er dient te worden geconcentreerd op de sectoren waar de provincie een grote rol kan vervullen. De sector ziekenhuizen lijkt hier in eerste instantie niet voor in aanmerking te komen. Er moet worden aangesloten bij waar de winst behaald kan worden, want daardoor kunnen grote stappen gezet worden. De inleiding mag wat stelliger geformuleerd worden, want er moet vooral worden ingezet op het voorkomen van knelpunten en men moet niet gaan zitten wachten op het ontstaan hiervan. Het is wonderlijk dat de experts die het rapport hebben opgesteld, de landbouw niet hebben meegenomen, terwijl dit wel een kansrijke sector is.

980

985

De heer **Van Raan** (PvdD) vraagt of het niet meenemen van de externe kosten van de landbouw misschien de reden is voor het ontbreken van de landbouw op de kanskaart. De kosten van landbouw zijn universeel erkend als erg hoog, dus daar kan veel bereikt worden op circulair gebied.

990

Mevrouw **Haagsma** (CDA) weet niet of dat de reden is, maar niet alleen de kosten, maar ook de opbrengsten van de landbouw zijn heel hoog.

995

De heer **Van Raan** (PvdD) meldt dat dit slechts 3% van de Nederlandse economie betreft.

Mevrouw **Haagsma** (CDA) is van mening dat circulaire economie behoort tot de portefeuille economie en het is vreemd dat economie niet wordt genoemd. In het BOT-overleg is gesproken over belemmerende regelgeving, maar er moet ook worden gekeken naar de infrastructuur en vraag en aanbod. Koplopers in circulaire ontwikkelingen moeten niet belemmerd worden door regelgeving en door een omgeving die er nog niet klaar voor is, maar moeten juist omarmd worden. De provincie kan zich inzetten op een betere aansluiting tussen koplopers en een omgeving die er nog niet helemaal klaar voor is en het beïnvloeden van de mentaliteit. Tijdens het BOT-overleg is gebleken dat de provincie Noord-Holland vooroploopt bij circulaire economie. Helaas was hierover bij IPO geen enkele informatie beschikbaar. Het CDA is benieuwd naar het voorstel van de PvdD ten aanzien van de inkoop door de provincie. Als conclusie wordt gesteld dat men er nu echt voor moet gaan.

1000

1005

1010

Mevrouw **Klaassen** (D66) vraagt hoe het CDA aankijkt tegen de kosten.

Mevrouw **Haagsma** (CDA) gelooft echt in circulaire economie en er komt een groter budget aan.

1015

De heer **Pieterman** (50plus) meent dat de stip op de horizon voor 2050 naar voren gehaald moet worden. Hij ziet graag een prioritering aangebracht in de zeven clusters. Hij stelt voor de clusters toerisme, voedsel en groothandel, zaden en kassenlogistiek met elkaar te verbinden en met voorrang te behandelen.

- 1020 Mevrouw **Klaassen** (D66) vraagt naar de criteria voor deze keuze.
- De heer **Pieterman** (50plus) meldt dat uit de presentatie is gebleken dat met de toeristensector veel winst te behalen is, zoals het beperken van watergebruik in hotels. Afvalproducten van zaden en kassen en voedsel en groothandel kunnen benut worden voor het maken van plastic flessen.
- 1025 De heer **Klein** (CU/SGP) vindt het voorkomen van waterverspilling niet echt een voorbeeld en onderdeel van circulaire economie.
- 1030 De heer **Pieterman** (50plus) vindt (hergebruik van) water wel degelijk onderdeel van circulaire economie.
- De heer **Klein** (CU/SGP) meent dat dan straks alles circulair genoemd kan worden. Het lijkt de voorkeur te hebben om te focussen op een paar iconische projecten en het opzetten van circulaire processen die er nog niet eerder waren.
- 1035 De heer **Pieterman** (50plus) denkt hier anders over. Hij is blij met de jaarlijkse voortgangsrapportage en met het feit dat ook de provincie bij de eigen inkoop de circulaire aspecten gaat meenemen. Hij gaat ervan uit dat de provincie in voorkomende gevallen niet voor het goedkoopste product kiest, maar meer wil betalen voor duurzame producten.
- 1040 De heer **Sint** (SP) vindt het budget enigszins teleurstellend. Er moet gestart worden met de grootste kanshebbers zodat het bedrag goed besteed wordt. De provincie moet een sterke regie voeren om te voorkomen dat er veel kleine projectjes gaan draaien. Indien nodig, moet het budget verhoogd worden.
- 1045 Mevrouw **Kocken** (GL) vindt het budget ook te beperkt met het oog op de ambitie die in het stuk naar voren komt. Focus is noodzakelijk, maar ook een hoger budget.
- 1050 *Tweede termijn*
- De heer **Bouberg Wilson** (ONH) vraagt aandacht voor meekoppelkansen en bewustwording. De overheden dienen daar gezamenlijk op in te zetten.
- 1055 Mevrouw **Lagerveld** (VVD) stelt dat de beleidsontwikkeling op landelijk niveau plaatsvindt, terwijl in de notitie de provincie vaak wordt genoemd in het kader van ontwikkeling van beleid. Hoe kijkt de gedeputeerde hiernaar? Ziet hij kansen om inwoners op een positieve manier te betrekken? Is het bedrag van 700.000 euro realistisch met het oog op de gestelde ambities?
- 1060 De heer **Klein** (CU/SGP) verzoekt de gedeputeerde te reageren op zijn eerder gestelde vraag aan de commissie.
- 1065 Mevrouw **Doevendans** (PvdA) constateert dat 700.000 euro is bestemd voor de uitvoering van 'de activiteiten', maar waar gaat het dan precies om?
- Mevrouw **Klaassen** (D66) vraagt naar de mogelijkheden die ontstaan wanneer het beschikbare bedrag verhoogd wordt.
- 1070 De heer **Van Raan** (PvdD) stelt voor om alle fracties drie minuten extra spreektijd te verlenen voor dit belangrijke onderwerp, aangezien bijna alle fracties door hun spreektijd heen zijn.
- De **voorzitter** stemt dit af met de commissie en constateert dat hier geen meerderheid voor bestaat.
- 1075 Mevrouw **Haagsma** (CDA) vindt het belangrijk dat de portefeuille economie aanhaakt.
- Gedeputeerde **Van der Hoek** is blij met alle positieve reacties. Het bedrag van 700.000 euro betreft procesgeld om zaken mogelijk te maken die bij de rol van de provincie zijn gedefinieerd, zoals het organiseren van symposia en expertsessies of het bevorderen van kennis delen om samen met het bedrijfsleven verder te komen. Met dit bedrag worden geen
- 1080

projecten gefinancierd, want dat is aan de fabrikanten en het bedrijfsleven. De provincie bevordert deze processen. De hoogte van het bedrag is tot stand gekomen door dit te af te stemmen met vergelijkbare trajecten. Het kan iets hoger worden, wanneer de noodzaak daarvoor blijkt uit de nadere uitwerking. De provincie komt tot een aanscherping van de doelen die vervolgens in de uitwerking worden weergegeven. Hierbij wordt aangesloten bij het Rijk, de MRA en de P4. Het Rijk start met de plannen voor de vijf sectoren en via IPO is de provincie daarbij aangehaakt. Dit is het kader en daarna wordt de discussie gestart met de fabrikanten en het bedrijfsleven. Daarna volgt de aanscherping en zal de rol van de provincie duidelijker worden. Aan de ene kant is het Rijk leidend bij de systeemverandering, maar de provincie heeft wel een rol bij het realiseren van verbindingen binnen het totale plaatje. De provincie gaat samen met de markt de mogelijkheden na van het beperken van de vraag aan de voorkant. In het kader van de systeemverandering is het van belang om reële doelen te stellen en de rolverdeling tussen de diverse overheden duidelijk te maken. De PvdD wordt verzocht om voorbeelden te geven op terreinen waar de provincie stappen zou kunnen zetten. Uiteindelijk moet men uitkomen op een intentieverklaring, nadat de dialoog met het bedrijfsleven en de industrie heeft plaatsgevonden en een aantal clusters is gekozen om op te focussen. De provincie dient niet voor bepaalde clusters te kiezen, maar in samenspraak te beoordelen welke clusters kansrijk zijn en waar dwarsverbanden kunnen worden aangegaan. Flexibiliteit in de regelgeving is een van de grote uitdagingen, want soms gaan de processen zo snel dat de regelgeving hierop achterblijft. Het circulaire aspect wordt overigens meegenomen in de Omgevingsvisie in het kader van de ruimtelijke component.

Mevrouw **Haagsma** (CDA) vraagt om ook de verbinding te leggen met de portefeuille economie, want deze ontbreekt vooralsnog en het is belangrijk om deze te vermelden bij de stip op de horizon.

Gedeputeerde **Van der Hoek** is van mening dat circulaire economie ook economie betreft en het is evident dat het hierbij over de portefeuille economie gaat. Hij verzoekt het CDA om een voorstel te doen indien er een aanpassing van de tekst nodig of gewenst is. Het is primair aan het bedrijfsleven om producten te ontwikkelen die de consument aanspreken en het lijkt niet echt de rol van de provincie te zijn om de burgers via publiciteitscampagnes hierbij te betrekken. Dit komt aan de orde in de dialoog over de rollen van het bedrijfsleven en de provincie. Het is te prematuur om deze rol nu al in te vullen. Het rechtstreeks financieren van initiatieven kan plaatsvinden vanuit de innovatiefondsen die worden opgesteld.

De **voorzitter** concludeert dat de kadernotitie als bespreekpunt naar PS gaat.

8. B-agenda Energie, Duurzaamheid, Circulaire Economie, Bestuur, Culturele Infrastructuur, Inkoop en Archieven

8.a. Duurzame energie: voorstel GS inzake CO2 monitoring

De **voorzitter** stelt voor gezien het late tijdstip, dit onderwerp te agenderen voor de volgende vergadering. De commissie gaat hiermee akkoord.

9. Rondvraag portefeuille dhr. Van der Hoek

De **voorzitter** constateert dat er geen vragen zijn voor de rondvraag.

10. Sluiting

De **voorzitter** bedankt de aanwezigen voor hun bijdragen en sluit de vergadering om 22.55 uur.